

Na kraju, riječ je o dragocjenoj publikaciji koja prikazuje mnoge dimenzije problema, redefinira socijalne i političke koncepte istovremeno detektirajući probleme i nudeći rješenja. Zsigurno riječ je o publikaciji koja će mnogima biti od velike koristi, ostaje za nadati se da će dospjeti i u ruke onih koji odlučuju. No i ova nada je dvojaka (ili dvojako varljiva?!): treba stvoriti okolnosti u kojima možemo odlučivati sami o sebi, no prije toga treba stvoriti pretpostavke da smo sposobni to učiniti. Čini se prihvatljivim zaključiti da je edukacija nezaobilazan uvjet ovog ranije spomenutog, a ova je knjiga uistinu štivo koje ispunjava najviše zahtjeve edukacije budući da šalje vrlo važnu poruku: odlučujemo sami o sebi!

Ne čini nam se pretencioznim zaključiti da je upravo to temeljna misao održivosti.

Tomislav KRZNAR

PERSPECTIVES ON OTTOMAN STUDIES: PAPERS FROM THE 18TH SYMPOSIUM OF THE INTERNATIONAL COMMITTEE OF PRE-OTTOMAN AND OTTOMAN STUDIES (CIEPO) AT THE UNIVERSITY OF ZAGREB 2008, EDITED BY: EKREM ČAUŠEVIĆ, NENAD MOAČANIN AND VJERAN KURSAR, BERLIN: LIT VERLAG 2010, 1033 STR.

18. simpozij CIEPO-a (Comité International Études Pré-Ottomanes et Ottomanes/ International Committee of Pre-Ottoman and Ottoman Studies / Međunarodni odbor za predosmanske i osmanske studije) održao se od 25. do 30. kolovoza u Zagrebu na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Izlaganja održana tijekom simpozija objavljena su 2010. godine u Berlinu u izdanju LIT Verлага kao *Perspectives on Ottoman Studies: Papers from the 18th Symposium of the International Committee of Pre-Ottoman and Ottoman Studies (CIEPO) at the University of Zagreb 2008*, pod uredništvom znanstvenih djelatnika zagrebačkog Filozofskog fakulteta, prof. dr. Ekrema Čauševića, prof. dr. Nenada Moačanina i dr. Vjerana Kursara, ujedno i organizatora ovoga vrlo uspješnog simpozija. U kratkome uvodnom tekstu urednici su istaknuli da su sva simpozijaska izlaganja izuzev četiri objavljena u ovome zborniku radova.¹ Riječ je o četiri izlaganja koja su na velikom broju stranica sadržavala ilustracije, što bi dodatno povisilo troškove tiska te onemogućilo tiskanje čitave knjige. Iz tog razloga ta četiri izlaganja nisu uključena u knjigu, a za njihovo izdavanje pronaći će se drugačije rješenje.²

Knjiga sadrži 81 izlaganje na turskom, engleskom, francuskom i njemačkom jeziku. Izlaganja su raspodijeljena u šest tematskih poglavlja.

I – U okviru poglavlja *Ethnic Groups, Revolts, Nationalism, War (Etničke grupe, bune, nacionalizam, rat)* nalazi se 19 izlaganja. Izlaganja su u većoj mjeri fokusirana na 19. i početak 20. stoljeća; bilo temom bilo razdobljem određena su Prvim svjetskim ratom kao ishodišnom točkom. Različita područja i teme vezane uz Prvi svjetski rat razmatrana su u razdobljima prije, tijekom ili poslije rata. Pored toga, u ovome poglavlju nalaze se i tekstovi koji obrađuju teme kao što su etničke skupine, lutajući monasi, i ajani u sukobu sa osmanskom centralnom vlašću.

¹ U predgovoru je navedeno da se radi o četiri rada; u stvari riječ je o 16 članaka iz pera 19 turskih autora (op. prevod.)

² U međuvremenu sva preostala izlaganja (njih 16) objavljena su u izdanju Sveučilišta Trakya u Edirnu: Ekrem Čaušević, Nenad Moačanin i Vjeran Kursar, ur., *Osmanlı Sanatı, Mimarisi Ve Edebiyatına Bakış. 18. CIEPO (Uluslararası Osmanlı Öncesi Ve Osmanlı Çalışmaları Komisyonu) Sempozyumu (25-30 Ağustos 2008, Zagreb, Zagreb Üniversitesi Felsefe Fakültesi) Bildirileri*, (Edirne: Trakya Üniversitesi Balkan Araştırma Enstitüsü Yayını, 2011). 216 str., ISBN: 78-975-374-143-9 [Pogled na osmansku umjetnost, arhitekturu i književnost. Simpozij CIEPO 18 (Međunarodni odbor za predosmanske i osmanske studije) (25.-30. kolovoza 2008, Zagreb, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu). Izlaganja] (op. prevoditeljja).

II – U poglavlju *Language, Literature, Education (Jezik, književnost, obrazovanje)* nalazi se 13 izlaganja. Izlaganja su ravnomjerno podijeljena na teme iz jezika i književnosti. Svaka od ove dvije teme zastupljena je sa po šest izlaganja. U izlaganjima u ovome dijelu zastupljene su teme kao što su osobitosti turskog jezika koji se govorio u osmanskoj Bosni, rječnici objavljeni u različitim dijelovima Carstva (bosansko-turski, perzijsko-turski, i sl.), različite književne vrste (kijafet-name, nasihat-name, islahat-name), i tekstovi stranih pjesnika i pisaca o Osmanlijama u stihovima i prozi. Tema obrazovanja je zastupljena samo sa jednim izlaganjem.

III – U kategoriji *Reforms, Modernizations & The Impact of the Foreign Powers (Reforme, modernizacija i utjecaj stranih sila)* nalazi se 14 izlaganja. Izlaganja su poglavito fokusirana na 19. i početak 20. stoljeća. Samo jedno izlaganje ne spada u to razdoblje, i odnosi se na 16. stoljeće.

IV – U poglavlju *Socio-Political & Economic Life (Društveno-politički i ekonomski život)* nalazi se 20 izlaganja. U ovome dijelu zastupljene su različite teme iz društveno-ekonomskog života Osmanskog Carstva u razdoblju od 16. do 20. stoljeća. Općenito uzevši može se uočiti da su izlaganja utemeljena na arhivskim izvorima. Izvori korišteni u ovim izlaganjima, poput tarih deftera, evkaf muhasebe deftera, avariz deftera, tereke deftera, mühimme deftera, ili nüfus deftera, bez sumnje predstavljaju arhivske materijale od neprocjenjive vrijednosti za istraživanje društvenog i ekonomskog ustrojstva u Osmanskom Carstvu.

V- U poglavlju *Sources, Historiography, Archives & Libraries (Izvori, historiografija, arhivi i knjižnice)* nalaze se četiri izlaganja.

VI – Dio pod naslovom *Women, Individual Careers, Pictures of the Other (Žene, individualne karijere, slike drugog)* obuhvaća 11 izlaganja. Izlaganja obuhvaćaju razdoblje od 16. do 19. stoljeća.

Zaključno, zbornik izlaganja obuhvaća 81 izlaganje u kojima su obrađene različite teme osmanske povijesti u razdoblju od 16. do 20. stoljeća (poglavito 19. i 20. stoljeće), i predstavlja značajan doprinos prof. dr. Ekrema Čauševića, prof. dr. Nenada Moačanina i dr. Vjerana Kursara znanstvenoj javnosti, pri čemu je uloženi veliki trud. Kada se uzme u obzir da izlaganja sa ranije održanih CIEPO simpozija vjerojatno zbog nedostatka materijalnih sredstava u prvome redu, nisu objavljena, urednicima treba odati priznanje i za uspješno objavljivanje zbornika 18. CIEPO simpozija.

Hatice ORUÇ (prijevod: Vjeran KURSAR)

ZAPISNIK FRANJEVAČKOG SAMOSTANA U NAŠICAMA. KNJIGA II (1788. – 1820.) (UREDILI TAMARA TVRTKOVIĆ I MILAN VRBANUS), NAŠICE – SLAVONSKI BROD – ZAGREB, 2012., 561 + LXI STR.

Nakon pune dvije godine iz tiska je izašao drugi dio *Zapisnika drevnog samostana svetog Antuna čudotvorca u Našicama*. Iz samog naslova vidljivo je kako druga knjiga ovog *Zapisnika* obuhvaća razdoblje od 1788. do 1820. godine, iako tekst pripada prvom svesku izvornika. Sam *Zapisnik* izvorno se čuva u Arhivu franjevačkog samostana u Našicama i sastoji se od tri sveska u koje se kontinuirano unose zapisi o svim važnim događanjima od 1739. godine do danas. Prvi svezak pokriva razdoblje od 1739. do 1864. godine, drugi svezak od 1864. do 1956., a posljednji, treći, svezak od 1957. do danas. Tiskanje prvog i drugog dijela prvog sveska *Zapisnika* plod je zajedničke inicijative Hrvatskog instituta za povijest – Podružnica za povijest Slavonije, Baranje i Srijema, Zavičajnog muzeja Našice, Franjevačkog samostana sv. Antuna Padovanskog u Našicama, grada Našica i Hrvatskog instituta za povijest iz Zagreba.

Knjiga je sadržajno jednako strukturirana kao i ranije tiskani prvi dio. Obuhvaća uvodne i popratne tekstove, zatim transkripciju teksta *Zapisnika* s prijevodom i bilješkama, te na kraju

Ekonomska i ekohistorija
Economic- and Ecohistory

Časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša

Journal for Economic History and Environmental History

Volumen VIII. / Broj 8
Zagreb - Samobor 2012.
ISSN 1845-5867
UDK 33 + 9 + 504.3

Nakladnici / Publishers:

Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju
Society for Croatian Economic History and Environmental History
Ivana Lučića 3, HR - 10000 Zagreb
tel.: +385/1/61-20-148, fax: +385/1/61-56-879
sites.google.com/site/ekoekohist/

Izdavačka kuća Meridijani
p.p. 132, 10430 Samobor
tel.: 01/33-62-367, faks: 01/33-60-321
e-mail: meridijani@meridijani.com
www.meridijani.com

Sunakladnici / Co-publishers:

Međunarodni istraživački projekti: »Triplex Confinium - Hrvatska višegraničja u euromediterranskom kontekstu« (voditelj prof. dr. sc. Drago Roksandić) i Triplex Confinium - »Hrvatska riječna višegraničja« (voditeljica: doc. dr. Nataša Štefanec) Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Urednici / Editors-in-chief:

Hrvoje Petrić, Drago Roksandić

Uredništvo / Editorial Staff:

Dragutin Feletar, Željko Holjevac, Mira Kolar-Dimitrijević, Dubravka Mlinarić, Nenad Moačanin, Hrvoje Petrić, Drago Roksandić, Mirela Slukan Altić, Ivica Šute

Međunarodno uredničko vijeće / International Editorial Board:

Drago Roksandić - predsjednik (*Zagreb*), Daniel Barić (*Le Havre-Pariz, Francuska*), Slaven Bertoša (*Pula*), Zrinka Blažević (*Zagreb*), Tatjana Buklijaš (*Cambridge, UK*), Goran Đurđević (*Zadar*), Boris Golec (*Ljubljana, Slovenija*), Hrvoje Gračanin (*Zagreb*), Paul Hirt (*Tempe, SAD*), Andrej Hozjan (*Maribor, Slovenija*), Halil Inalcik (*Ankara, Turska*), Egidio Ivetic (*Padova, Italija*), Silvije Jerčinović (*Križevci*), Karl Kaser (*Graz, Austrija*), Isao Koshimura (*Tokio, Japan*), Marino Manin (*Zagreb*), Christof Mauch (*München, Njemačka*), Kristina Milković (*Zagreb*), Ivan Mirnik (*Zagreb*), Mirjana Morosini Dominick (*Washington D.C., SAD*), Géza Pálffy (*Budimpešta, Mađarska*), Daniel Patafta (*Zagreb*), Hrvoje Petrić (*Zagreb*), Lajos Rácz (*Szeged, Mađarska*), Gordan Ravančić (*Zagreb*), Marko Šarić (*Zagreb*), Mladen Tomorad (*Zagreb*), Jaroslav Vencalek (*Ostrava, Češka*), Milan Vrbanus (*Slavonski Brod, Zagreb*), Frank Zelko (*Burlington, VT, SAD*), Zlata Živaković Kerže (*Osijek*)

Prijelom / Layout:

Saša Bogadi

Za nakladnike / Journal directors:

Petra Somek, Hrvoje Petrić

ISSN:

1845-5867

Tisak i prijelom/ Layout and print by:

Bogadigrafika, Koprivnica 2012.

Adresa uredništva / Mailing adress:

Hrvoje Petrić (urednik)
Odsjek za povijest, Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb
e-mail: h.petric@ffzg.hr
ili Vinka Vošickog 5, HR-48000 Koprivnica

Tiskano uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH i Koprivničko-križevačke županije i Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport Zagreb

Na naslovnici / Cover:

Morfološke promjene ušća Mure (Goran Šafarek)

 Meridijani
IZDAVAČKA KUĆA

Izdano u Hrvatskoj, za nakladnika Petra Somek